Maketa letadla A V I A B H - 03

Skutečný letoun AVIA BH - 03 byl na svou dobu velmi moderní stroj. Jeho stavba byla útěkem od zakořeněného a tvrdě hájeného pojetí stíhacího letounu - vyztuženého dvojplošníku s tou celou spoustou vzpěr a drátů, které snižovaly rychlost o hezkých pár kilometrů.

Vznik letounu spadá do roku 1920 a v roce 1922 jej předvedl tehdejší šéfpilot Avie Munzar. Letadlo splňovalo všechny požadavky stoupavosti, rychlosti a obratnosti, a byla objednána malá série těchto strojů. Přes slabý 185 Ks motor HMW měl letoun rychlost 240 km/hod. K řadě úspěchů BH - 03 patří i etapový let do Paříže, uskutečněný v roce 1923.

Svým pojetím a formou stavby patří maketa do třídy modelů, kde je nutno držet se při stavbě přesně skutečnosti. Na rozdíl od ostatních kategorií je u makety totiž hodnocena přesnost a jakost provedení modelu a potahu. Model je určen pro nižší kubaturu motorů, od 2,5 cm3 do 5 cm3. Pro tuto velikost je nejvýhodnější motor obsahu 3,5 cm3. Vhodná délka lanek je 15,92 m pro obsah 2,5 cm a 3,5 cm , pro 5 cm3 je lépe použít lanka 19,92 m, neboť model bude létat blízko rychlosti 100 km/hod.

Seznam materiálu:

lišty:	3 x 5	-	12 bm
	3 x 10	-	2 bm
	3 x 12	-	1 bm
	4 x 4	-	7 bm
	5 x 5	-	1 bm
Překližka:	1 mm	-	18 dm2
	15 mm	-	6 dm2
Balsa:	2 mm	-	4 prkénka /15 dm2/
	3 mm	-	1 prkénko 3 dm2
	5 mm	-	1 prkénko 3 dm2

Ocel. drát:	Ø 1,5 mm	- 1,5 m
	Ø 2,0 mm	- 1,0 m
	Ø 2,5 mm	- 0,2 m
Acet. lepidlo:		- 100 g
	50 g	- kasein
	50 g	- "celofix"
Papír "Kablo"		- 2 m2

Křídla modelu jsou dělená, dvounosníková. Stavba je z tuzemského materiálu, pouze výplně jsou balsové. Oba nosníky křídla tvoří dva podélníky 3 x 5 nad sebou, vyztužené mezi sebou stojinou z 1 mm překližky, která zaručuje výbornou tuhost křídle. Mezi žebry a a c tvoří nosníky a stojiny pouzdra, které nutno ovázat nití, aby se nárazem nerozlepila. V rozmezí žeber a a c se současně nití připevní háčky z ocelového drátu k uchycení křídla gumou k trupu. Krajové žebro a má nalepenou výplň podle obrysu trupu. Závěsy pro vzpěry se nanýtují k žebru f a po sestavení se žebro vyztuží proti bočním silám dvěma páskami balsy z obou stran. Přes závěsy nalepíme balsové "kapky" jako kryt a zajištění čípku v závěsu. Čípek provedeme z 1 mm drátu nebo hřebíčku a vsuneme jej zepředu. Vodicí očka ocelových lanek jsou v levém křídle, provedou se z 1 mm ocelového drátu. Olovo pro vyvážení odporu a váhy lanek zalepíme do lípového zakončení křídla, blízko za I. nosníkem. Pro slabší motor a lanka 16 m dlouhá stačí 35 - 40 g, pro silnější motor asi 50 g olova. První pole mezi žebrem a a c nutno vylepit balsou 2 mm neb 1 mm překližkou z důvodů pevnostních /kroucení/ i potahování.

Trup je tvarově jednoduchý; vyznačené části nutno potáhnout balsou, při dostatku balsy možno potáhnout trup celý. Nosnou část trupu tvoří 6 podélníků 4 x 4 a soustava přepážek. Hlavní přepážky č. 2 a 3 mají nanýtované duralové nosníky (viz řez E - F), mezi bočnice trupu se zalepí papírové trubky, které se zhotoví z konceptního papíru, jenž se natáčením nalepuje na kovovou trubku. Prolepují se acetonovým lepidlem a nechají uschnout do tvrda. Motorové lože tvoří bukové hranoly 10 x 10, které jsou kotveny v přepážce č. 2, 3, v pomocné č. 1 a v přepážce 0. Motor je do nich zašroubován a je přístupný shora. Za motorem se připevní nádrž. Motorový kryt je možno buď vydlabat z lipového dřeva, nebo jej vyrobit na dřevěném kopytě překližováním papíru. Vpředu je kryt přitažen gumou, vzadu připevněn dvěma šrouby M3 ze

strany. Chladicí vzduch pro válec motoru přichází třemi otvory v čele krytu, odchází pilotním prostorem. V případě, že by se motor přehříval (zvlášť silnější kubatury) rozšiřte čelní otvory, jak vyznačeno čárkovaně na plánku. Vrtulový kryt nutno vyscoustružit nebo jej lze vyrobit jako laminát z látky. Řízení je kotveno mezi hranoly motor. lože, kde je zalepen příčně tentýž hranol. Vahadlo se otáčí kolem šroubu M3. Táhlo řízení se provede lištou 4 x 4, na koncích opatřenou drátem, který prochází očky pák.

Na přepážce trupu č. 3 je závěs vzpěr. Dobře jej přivažte! Vzpěry u slabších motorků stačí z lišt 3 x 12 bez suků, papírový potah. U silnějších je nutno polepit je plátnem nebo je zhotovit z bambusu.

Podvozek je z ocelového drátu Ø 2 mm a je přivázán pevně k překližce č. 2 a 3. Pružení podvozku je provedeno tak, že hřídel kol (ocel. drát Ø 2,5 mm) má uprostřed vzpěry (stačí drát Ø 1,5 mm) a v obíl podvozku vletován plech s oválným výřezem. Nápravka kola je přivázána gumou k pevné části. V celé délce je nápravka kapotována.

Kormidla je nutno provést co nejlehčí, protože má trup krátký "nos". V každém případě proto používejte při stavbě balsy. Při lehčím motoru budete muset pravděpodobně dovážit model pod motorem olovem. Je nutno vždy dodržet umístění těžiště celého modelu!

Ještě k motorům: Pro slabší motory používejte zásadně vrtule menšího stoupání. Pro motor 2,5 cm3 vrtuli 240/100 mm
3,5 cm3 " 240/120 - 140 mm
5,0 cm3 " 240/160 mm
Po obroušení celý model potáhneme silnějším kablem. Dobře vypneme, 1 x vypínacím lakem. Model provedeme na spodní straně stříbrný kromě státních znaků v podobě vlajky na obou křídlech. Horní strana a na boku je model barvy khaki s vyznačením znaku příslušného leteckého pluku (český lev, moravská orlice, slovenský dvojitý kříž). Celý model opatříme ochranným nátěrem "celofix" proti rozleptání lakú palivem.

Zalétávání

Při létání nutno především věnovat pozornost startu a přistávání. Je dobré se přesvědčit o stavu podvozku a zda se kola volně otáčejí. Vlivem toho, že upoutané modely se musí pro klidný let stavět těžší na hlavu, je podvozek prakticky pod těžištěm. Proto pozor při startu, příliš netlačit, teprve po odlepení, aby model získal rychlost. Při přistání létejte při konci motorového chodu nízko, aby model přistával při rychlosti brzy po vysazení motoru. Po

dosednutí na kola dotahujete v malé rychlosti naplno. Jinak se chová model v letu klidně a je schopný všech běžně požadovaných obratů. Jeho úspěchy při soutěžích jsou nejlepším vysvědčením.

Rad. Čížek

SPORTOVNÍ A TURISTICKÉ NAKLADATELSTVÍ

PRAHA 1959

F 190348

SEZNAM MODELÁŘSKÝCH PRODEJEN A KOUTKŮ VE VŠECH KRAJÍCH Č S R

Benešov u Prahy	prodejna 307	Mírové náměstí 222
Beroun	prodejna 326	U Plzeňské brány 47
Bílina	prodejna 212	Mírové náměstí 47/6
Mladá Boleslav	prodejna 350	Staroměstské náměstí 17/27
Brandýs nad Labem	prodejna 38	Náměstí 33
Bratislava	prodejna 6001	Hurbanovo nám. 16
Brno	prodejna 317	Gottwaldova ulice 16
Český Brod	prodejna 366	Třída Krále Jiřího 510
Uherský Brod	prodejna 319	Stalingradská č. 97
České Budějovice	prodejna 241	Švermova ulice
Banská Bystrica	prodejna 10	Ul. febr. vítazstva 8
Bystřice p. Host.	prodejna 312	Náměstí
Děčín I.	prodejna 201	Tyršova 1095/3
Dobříš	prodejna 380	Náměstí 105
Duchcov	prodejna 205	Nám. Jiřího z Poděbrad 8
Gottwaldov	prodejna 301	Stalinova 20
	prodejna 302	Murzinova 475
	prodejna 328	Stalinova 1
Hodonín	prodejna 308	Stalingradská 38
Holešov	prodejna 310	Malá 69
Kutná Hora	prodejna 389	Palackého 95
Hořovice	prodejna 388	Čsl. tankistů 5
Hradec Králové	prodejna 206	Pospíšilova 381
	prodejna 307	Nám. Vel. říjnové revoluce 535
Uher. Hradiště	prodejna 317	Stalingradská 130
Chomutov	prodejna 203	Ruská 17
Jihlava	prodejna 333	Palackého ul.
Kladno	prodejna 106	Ulice Č. A. 535
Valaš. Klobouky	prodejna 322	Náměstí 170
Kolín	prodejna 351	Nám. Míru 7
Košice	prodejna 98	Stalingradská 10
Kralupy n/Vlt.	prodejna 376	Husova ul.
Kroměříž	prodejna 314	Voční ul.
Kyjov	prodejna 316	Náměstí 38
Liberec	prodejna 307	Revoluční 17
Litoměřice	prodejna 224	Dlouhá 9
Litvínov	prodejna 206	Mírové nám. 18/31
Louny	prodejna 233	Leninova 41
Lovosice	prodejna 210	Stalinova 25
Valaš. Meziříčí	prodejna 326	Stalinova 75
Mělník	prodejna 316	Švermova ul.
Most	prodejna 232	Václavské náměstí 516
Náchod	prodejna 229	Palackého 920
Nitra	prodejna 15	Stalinova 18
Nymburk	prodejna 377	Gottwaldova 45
Olomouc	prodejna 344	Třída 1. máje 40
Ostrava I.	prodejna 331	Dimitrovova 30
Pardubice	prodejna 316	Stalinova 93
Plzeň Obch. dům ZDROJ		Smetanova 11
	prodejna 314	Tř. 1. máje 23
Poděbrady	prodejna 399	Palackého 46
Praha 1	prodejna 717	Pařížská 1
Praha 2 Ústř. sklad 852		Sarajevská 27
Prešov	prodejna 19	Stalinova 82
Prostějov	prodejna 341	Žižkovo nám. 19
Přerov	prodejna 338	Tř. Č. A. 9
Příbram	prodejna 306	Pražská 3
Rakovník	prodejna 314	Husovo nám. 160
Roudnice	prodejna 230	Stalinova 105
Ružomberok	prodejna 72	Ul. febr. vítazstva 5
Říčany	prodejna 331	Ul. 25. února
Slaný	prodejna 358	Husova 107
Šumperk	prodejna 324	Tř. Rudé Armády 21
Teplice	prodejna 231	Leninova 27
Ústí n/L.	prodejna 343	Velká hradební 2
Karlovy Vary	prodejna 317	Vřídelní 25
Veselí n/M.	prodejna 333	R. A. 79<
Vlašim	prodejna 375	Fláteníkova 45
Vsetín	prodejna 334	Svárov 853
Žatec	prodejna 209	Stalinova 3/12
Žilina	prodejna 94	S N P 4

V městech zde neuvedených, kde nejsou speciální modelářské prodejny ani modelářské koutky, obstarají Vám ochotně modelářské potřeby a materiál každá prodejna sportovních potřeb nebo papírnictví Obchodu a obným spotřebním zbožím.

TECHNICKÉ MODELY 215

ŘÍDÍ V. PROCHÁZKA

MAKETA ČS. STÍHACÍHO LETADLA Z R. 1920

AVIA-BH-03

KONSTRUKCE RAD. ČÍŽEK

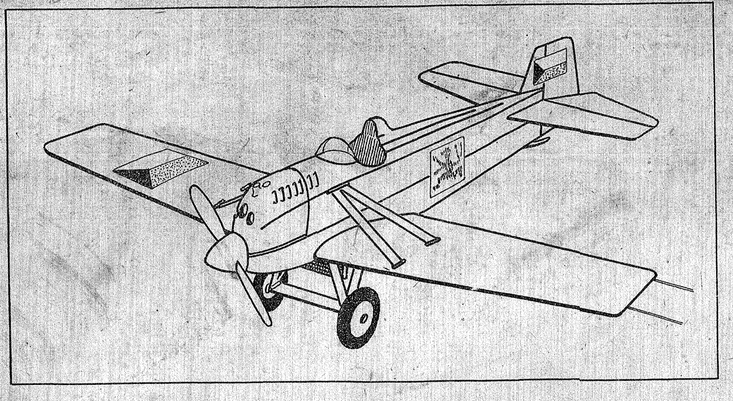

ROZPĚTÍ	1024 mm	MĚŘÍTKO	1:10
VÁHA	800 gr	MOTOR	2,5 - 5 ccm

VP